

Mottagare
Regionstyrelsen

Rapport om EU-deklarationen. Jämställdhet mellan kvinnor och män CEMR

Förslag till beslut

- Rapporten tas emot.

Sammanfattning

Region Gotland undertecknade CEMR-deklarationen 2015 och antog de uppdaterade artiklarna under 2025. Arbetet syftar till att stärka den systematiska jämställdhetsintegreringen och synliggöra förflyttningar i förvaltningarnas arbete.

Under 2024 genomförde alla förvaltningar en avgränsad jämställdhetsintegrerande process enligt 4R-metoden, med kvartalsvisa rapporteringar. Från och med 2025 sker uppföljningen i ordinarie rapporteringssystem, där varje förvaltning besvarar tio standardiserade intervjufrågor. Intervjuerna ger ett fördjupat samtal, reflektion och stöd för att identifiera utvecklingsbehov.

Årets uppföljning visar att förvaltningarna befinner sig på olika nivåer i sitt systematiska arbete – från ”utveckling startad” till ”genomfört/det finns”. Samtidigt syns en tydlig positiv förflyttning jämfört med tidigare år, särskilt då fler förvaltningar nu arbetar mer strukturerat och operativt med långsiktig integrering.

Ärendebeskrivning

Regionstyrelseförvaltningen har under 2025 rapporterat 2024 års specifika uppdrag med CEMR-deklarationen jämställdhetsintegrering. Den slutrapporten tog fasta på det arbete som gjorts och att kommande uppföljningar ska ingå i ordinarie systematiska system för uppföljning av CEMR deklaration för jämställdhet mellan kvinnor och män.

Under år 2025 har samtliga förvaltningar arbetat inom befintligt uppdrag med jämställdhetsintegrering och nu har förvaltningarna besvarat de tio nya intervjufrågorna, som rör både det interna systematiska arbetet och det praktiska operativa arbetet.

Uppföljningen visar att:

- Flera förvaltningar har utvecklat sitt interna lärande, introducerat nya rutiner och synliggjort könsskillnader i data och analyser.
- Samverkan har stärkts, bland annat genom Samverkansforum för social välfärd med exempelvis temadialoger initierade av hälso- och sjukvårdsförvaltningen.
- Det finns ökade behov av stöd i analys, struktur och hållbar implementering.
- De nya intervjufrågorna bedöms ge tydligare och mer användbar information, vilket gör att kommande års jämförelser blir mer träffsäkra.

Ett urval av identifierade mönster och utvecklingsområden:

Exempel på identifierade könsskillnader

- **Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen:** Flickors gymnasiebehörighet har minskat medan pojkars ökat något – könsskillnaderna minskar och ger samtidigt utmaningar.
- **Hälso- och sjukvårdsförvaltningen:** Kvinnor rapporterar oftare sämre bemötande i vården.
- **Regionstyrelseförvaltningen (kultur):** Obalans i fördelning av stöd där 60 % av sökande är kvinnor men 80 % av stödet gått till kvinnor.
- **Samhällsbyggnadsförvaltningen:** Få könsuppdelade skillnader syns i resultat, men bemötandeskillnader förekommer.

Exempel på genomförda insatser

- Normkritiska utbildningar och könsavkodade lärmiljöer inom förskolan.
- Synliggörande av könsuppdelade elevhälsodata inom skolan.
- Kulturstödsfördelning baserad på proportioner av sökande.
- Kartläggningar av interna processer inom samhällsbyggnadsförvaltningen.

Kommande års planerade insatser

- Fördjupat analysarbete inom förskola, elevhälsa och vuxenutbildning.
- Utveckling av könsuppdelad statistik inom samhällsbyggnadsförvaltningen.
- Förbättrade uppföljningsrutiner för kulturstöd.

- Identifiering av fokusområden inom hälso- och sjukvården.
- Ökad intern utbildning – förslag om obligatorisk basutbildning i jämställdhetsintegrering.

Bedömning

Förvaltningarna har kommit olika långt i sitt jämställdhetsarbete, men årets uppföljning visar en tydlig förflyttning i positiv riktning. Det finns ett växande systematiskt arbetssätt och en större medvetenhet om könsskillnader och vilka effekter de ger.

Fortsatt utveckling med förflyttning kräver långsiktiga strukturer och en gemensam grundförståelse. En mer operativ och förvaltningsövergripande systematik, samt en kort obligatorisk utbildning, bedöms kunna stärka genomförandet ytterligare.

För att säkerställa arbetet framåt, planeras följande:

1.) Stärka könsuppdelad statistik och analys

Ta fram en plan för kunskapshöjning om könsuppdelad statistik.

2.) Arrangera basutbildning i jämställdhetsintegrering

Ta fram en plan för utbildningar i metoden 4R.

Genomföra jämställdhetsutbildning för alla förtroendevalda efter valet 2026.

3.) Samverkansytor och temafördjupningar

Genomföra utvecklande utbyten inom Samverkansforum med bland annat temadialoger för att sprida fungerande metoder och arbeta med gemensamma målgrupper.

4.) Operativt genomslag i vardagen

Regionstyrelseförvaltningen ger stöd i arbetet med exempelvis inkluderande kommunikation, könsavkodade miljöer samt rutinförändringar som checklistor och annat stöd.

5.) Uppföljningen

Alla förvaltningar ska årligen återrapporera utveckling, identifierade mönster och planerade åtgärder.

Beslutsunderlag

Rapport om arbetet med EU-deklarationen Jämställdhet mellan kvinnor och män CEMR,
2026-06-10

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-21

Regionstyrelseförvaltningen
Stefan Hollmark
Regiondirektör

Stefan Persson
Regional utvecklingsdirektör